

Næstbedste for, hvad jeg personlig anseer for det Bedste. Med Hensyn til Realiteten skal jeg tillade mig at gjøre en Indvending. Den Hovedgrund, hvorpaa, som jeg troer, de to ærede Medlemmer støtte deres Indsigelse imod Forslaget, under Nr. 1, sammenholdt med Forslaget under Nr. 2, er den, at Tausgheden, som unægtelig vil komme tilstede i en Mængde Tilfælde, efter deres Overbeviisning vil have alle de samme uheldige Virkninger som det Ungjældende, at der kan meddeles et flet Skudsmaal, men den samme Indvending tillader jeg mig at gjøre imod deres Forslag. Dette er overhovedet en Ulempe, som jeg ikke anseer det for muligt at fjerne. Hvis Underændringsforslaget skulde blive vedtaget, vil der være en anden Kjendsgjerning, som vil have accurat den samme Virkning som den, man tillægger Ændringsforslaget. Jeg skal ved samme Leilighed berigtige en Misforstaaelse af det ærede Medlem fra Hjørring (Ovistgaard), der troede, at hvis Underændringsforslaget gik igjennem, vilde samtidig Bestemmelserne i Lyentelovens §§ 58 og 59 første Membrum være ophævede. Nei, hvadenten Forslaget under Nr. 1 eller Nr. 2 bliver vedtaget, forblive disse Bestemmelser staaende ved Magt. Ifølge § 58 kan Huusbonden, naar han har fæstet et Æyende, anføre i Skudsmaalsbogen, fra og til hvilken Tid og for hvilken Løn han har fæstet Æyendet, og efter § 59 første Membrum skal han vedblivende, forinden Æyendet forlader hans Æyendeste, indføre baade Tiltrædelsestiden, hvis han ikke allerede har indtegnet den, og Afgangstiden. Men de Herrer maae lægge Mærke til, at hvis Underændringsforslaget gaaer igjennem, og Skudsmaalsbogen faaer det Udseende, at den kun indeholder Bemærkning om Tilgang og Afgang, da ville mange Gange disse Bemærkninger, indskrænkede til Datoerne, kunne udtydes ufordeelagtigt for Æyendet. Naar det f. Ex. hedder: N. N. har tiltraadt sin Æyendeste hos mig som Gaardskarl — eller hvad andet, det nu er — den 1ste Mai og er fra- traadt Æyendesten — f. Ex. — den 13de Juni, saa vil det Factum, at Æyendeforholdet er løst i Utide, være en Kjendsgjerning, der kan udtydes ligesaa ufordeelagtigt — naar Æyendebogen ikke indeholder nogen anden Bemærk-

ning — og maaskee endnu ufordeelagtigere end den Tausghed, som indeholdes deri, at det hedder: N. N. har tjent mig fra 1ste Mai til 1ste November. Jeg troer, at den Indvending, man gjør i saa Henseende, rammer ligesaagodt det Ene som det Andet, og jeg tillader mig at sige til, at jeg meget vel forstaaer, at de, der ikke kjende disse Forhold, kunne frygte saadanne Farer; ogsaa udenfor denne Sag har jeg under Forhandlingerne om denne Sag hørt alle disse Argumenter fremsatte. Men de Herrer maae ikke tage mig det ilde op, naar jeg erklærer, at jeg er overbeviist om, at man vil gjøre den modsatte Erfaring. Jeg har en meget betydelig Erfaring med Hensyn til dette Forhold fra et Sted, hvor man factist har indrettet sig saaledes, som Tilfældet vilde blive her, hvis Forslaget under Nr. 1 antages, og denne Erfaring gaaer ud paa, at en saadan Ordning aldeles ingen Ulemper medfører, men at baade Huusbond og Æyende hurtig finder sig til Rette i dette Forhold, saa at man er fuldstændig paa det Rene med, at det, at intet Skudsmaal er meddeelt, er alt Andet end et ufordeelagtigt Skudsmaal. Denne Erfaring vil man sikkert ogsaa gjøre her, men da det er Noget, der ligger i Fremtiden, kan der ikke føres Beviser derfor. Enhver maa selv danne sin Mening derom. — Til den Indvending, der er reist af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds, at vi skulde have overseet, at Forslaget vil skabe nye Vanstieligheder, at det vil blive en ny Kilde til Processer i Æyendeforholdet, hvilket unægtelig vilde være en væsentlig Indvending, naar den var begrundet, skal jeg bemærke, at vi ikke have overseet dette Punkt. Det har været under Forhandling iblandt os, om det ikke var rigtigt ved en lille Tilføining at ordne Forholdet saaledes, at det var givet, af hvem Beviset var at føre, saa at der ingen Tvivl derom kunde reises; men jeg er overbeviist om, at det ærede Medlem, der selv er Jurist, kan være tilbøielig til at gaae ind paa den Betragtning, der har ledet os til at troe, at en saadan Bestemmelse vilde være overflødig. Naar det ærede Medlem har anført, at det i alt Fald kunde give Anledning til Riv, og at det kunde være vanstieligt at bestemme Beviisbyrden, saa vil jeg tillade mig